

ಬೋಧಕರ ವಿವರ

೧. ಹೆಸರು	: ಡಾ.ಎಂ.ಚಂದ್ರಮಾಜಾರಿ
೨. ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕ	: ೦೨.೧೦.೧೯೫೪
೩. ವಿದ್ಯಾಹರ್ಷತೆ	: ಶಿವಚೌಡಿ
೪. ವಿಳಾಸ	: ಡಾ.ಎಂ.ಚಂದ್ರಮಾಜಾರಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಏಂಟೆ
೫. ಶಿರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ	: ೦೮೫೬೬ ೨೪೧೩೩೨(೮೮)
೬. ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಖ್ಯೆ	: ೯೪೪೮೮೫೫೫೫೦
೭. ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಂಖ್ಯೆ	: ೦೮೫೬೬ ೨೪೧೩೩೪
೮. ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ	: chandrapoojary@yahoo.com
೯. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಭಾಗ	: ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ
೧೦. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಹುದ್ದೆ	: ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
೧೧. ವಿಷಯ ತಜ್ಞತೆ	
೧. ಸಮಾಜ ಸಂಶೋಧನ ವಿಧಾನಗಳು	
೨. ಸ್ಥಳೀಯ ಸರಕಾರ - ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್	
೩. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೊರಗಿಡುವ ಮತ್ತು ಒಳಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು	
೪. ಉದ್ಯಮಶಿಲೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ	
೧೨. ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಆಸ್ತಕೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	
೧. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೊರಗಿಡುವ ಮತ್ತು ಒಳಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು	
೨. ಸಮಾಜ ಸಂಶೋಧನ ವಿಧಾನಗಳು	
೩. ಸ್ಥಳೀಯ ಸರಕಾರ - ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್	
೪. ಉದ್ಯಮಶಿಲೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ	
೧೩. ಯೋಜನೆಗಳ ವಿವರ	
೧೩.೧. ಪೊರ್ಚುಗೊಳಿಸಿದ ಸಾಂಕ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು	
೧. ನಿರ್ಮಲ ಕನಾಟಕ ಯೋಜನೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಶುಚಿತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೊಂಬತ್ತರ ದರಕಕದಲ್ಲಿ ಕನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಬಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಾಯನ ಮಾಡುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯನದ ಮುಖ್ಯ ಘಳಿಕಗಳು ಇಂತಿವೆ. ೧. ಸರಕಾರ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯಗಳು ನಿರ್ವಾಳಣಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ೨. ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಳಿಕೆ ಗೊಂಡಿವೆ.	

ಇ. ಎನ್ ಜಿ ವೈ ಯೋಜನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಸ್ವರೂಪಾಜಯಂತಿ ಗ್ರಾಮೋ ಸ್ವರೂಪೋ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಬಹುದಾದ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊಪ್ಪಳ ಮತ್ತು ಯಲಬುಗಾರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈಗಳೇ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಬಹುದಾದ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಟ್ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲಾಯಿತು. ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು, ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಬಳಸುವ ಕಚ್ಚು ಮಾಲುಗಳು, ಹಣಕಾಸು, ಕೂಲಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಏರಡು ಟೈಟ್‌ಪ್ರಾಟ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಗಟು ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಉದ್ದಿಮೆ ಬಳಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪೂರಕ ಪರಿಸರ ಹಣಕಾಸು ನೆರವು ಸರಕಾರ ಅನುದಾಗಳ ಪೂರ್ವಕೆ ಮೇಕಾನಿಸಂ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು.

ಇ. ಡಿಮ್ಲೋರ್ಡ್ ಫಿಲ್ಪ್ರೋ ಬಳಕೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನ

ಬಳಾರಿ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಲವಾರು ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕೆಯಾಗುವ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋರ್ಡ್ ಅಂಶ ಇದೆ. ಪ್ರೋರ್ಡ್ ಎಲುಬಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದರಿಂದ ಜನರ ಆಯೋಜ್‌ಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಹೊಡಕೆ ಹೊಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಡಿಮ್ಲೋರ್ಡ್ ಫಿಲ್ಪ್ರೋಗಳನ್ನು ಹಂಚಲಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರೋರ್ಡ್ ಫಿಲ್ಪ್ರೋಗಳ ಹಂಚುವಿಕೆ ಕ್ರಮ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದಿದೆಯೇ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಂಚುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಲೋಪವಾಗಿದ್ದರೆ, ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಲೋಪ ಆಗಿದೆ? ಫಿಲ್ಪ್ರೋಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಬಳಸದಿದ್ದರೆ ಯಾಕೆ ಬಳಸುತ್ತಿಲ್ಲ? ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಈ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇ. ಜನಾಯೋಜನೆ – ಕೃಷ್ಣನಗರ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಯನ

ಈ ಯೋಜನೆ ಏರಡು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಂದು ಪಂಚಾಯತ್ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು. ಜಿತೆಗೆ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು. ಪಂಚಾಯತ್ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಾಲ್ಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಾಲುದಾರರು ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು, ಏರಡು, ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಮೂರು, ಪಂಚಾಯತ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಸಂಬಂಧಿತ ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳು. ಈ ನಾಲ್ಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಾಲುದಾರರು ಜನಾಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಂಡ ಪ್ರಮಾಣ, ಪಾಲುಗೊಳಿಸಿರಲು ಕಾರಣಗಳು, ಪಾಲುಗೊಳಿಸಿಕೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಇ. ಜನಾಯೋಜನೆ – ಯರೆಹಂಚಿಸಾಳ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಯನ

ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಿಂದಲೇ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೇರಳ ಸರಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿತ್ತು. ಕನಾರ್ಕಟಕ ಸರಕಾರ ಕೂಡ ಕೇರಳದ ಮಾರ್ದರಿಯಲ್ಲಿ ಜನಯೋಜನೆ ಮಾಡುವ ಆಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಕನಾರ್ಕಟಕ ನಡುವೆ ಹಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿತ್ತು - ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಜನರ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಭಿನ್ನತೆ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚಾಯತ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಥಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬಹುದೇ? ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಯಾವೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಲು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇ. ಇನ್‌ಕ್ಲೂಸಿವ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ – ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರೋಕ್‌ ಡಲ್ತಾ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್

ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಸಮಸ್ಯೆಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬದಲೀ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಮುಂಚೊಣಿಗೆ ತರುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಆದಾಯದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೂಚಿಗೆ ಸಮಗ್ರತೆಯ ಗುಣ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಾದ ಇದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಶವೆಂದು ಗುರುತಿಸುವುದು ಎಷ್ಟರುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿ? ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ? ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದ ಕೂಡಲೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ದೋರಿಯತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಏನು? ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಿ.೨. ಮೂರಂಗೊಳಿಸಿದ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು

ಗ. ವೇಂದ್ರಿಕೃತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಯೋಜನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಈ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲುವುದು. ಜಾಗತೀಕರಣದೊಂದಿಗೆ ಪಂಚಾಯತ್ನನಂತಹ ಸಾಂಸ್ಕಿಕ ರಚನೆಗಳನ್ನು ತಳಸ್ತರದ ಜನರು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪಾಲಿಸಿಗಳುಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಆಗಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುವ ನಷ್ಟಿಂತಹ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಂಸ್ಕಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಆಧಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರಗಳಲ್ಲೂ ಮೂಲಭೂತ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೇ? ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪೂರ್ಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಷ್ಟು ತಯಾರಿ ಕೆಳವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಇದರೆ? ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ಜಂಟೀ ಅರಣ್ಯ ಯೋಜನೆ – ಗ್ರಾಮ ಅರಣ್ಯ ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ

ಜಂಟೀ ಅರಣ್ಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳಲುವೆಂದೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಎರಡು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಜಂಟೀ ಅರಣ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು, ಜನರು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳೇನು? ಜನರು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಕರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳೇನು? ಜನರು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಒಂದು ಹೇಳಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳಲಿರ್ದ ಕಾರಣಗಳೇನು?

2. ಸೋಶಿಯಲ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್, ಪಂಚಾಯತ್ನ ಆಂಡ್ ಡಿಸೆಂಟ್ಲೆಸ್ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್ಮೆಂಟ್

ಕನಾರ್ಚಿಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಕೇರತೆಯಿಂದರೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಪರಿಹಾರಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಿಂತನೆಯ ನೇಲೆಯಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದವು. ಅಂದರೆ ಬಂಡವಾಳದ ವಿನಿಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಡುವೆ ನೇರ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಚಿಂತನೆ. ಈ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬದಲೀ ಮಾಡರಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕ್ಷೇಗ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

3. ಸಮಾಜ ಸಂಶೋಧನೆ

ಕನಾರ್ಚಿಕದ ಎಲ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಕಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಧಾನದ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಪರದಾಡುವ ಸ್ವಿತ್ತಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಧಾನ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಸ್ತರಗಳ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಭಾಷಾಂತರಗಳನ್ನು ಅಶ್ವಯಿಸಬೇಕಿದೆ. ಸಂಶೋಧನೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸಮಾಜ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳ ಮೇಲಿನ ವಿಮರ್ಶಿತ ನಿಲುವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕ್ಷೇಗ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

4. ಸಂಶೋಧಕರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು

ಸಮಾಜ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಜಕೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಕವಾಗುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ಕೂಡಲೇ ಹೊಸ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಹೊಸ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಂಶೋಧಕರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಧಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಜನರ ಬೆಂಬಲ ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಕಾರರು ಶೋಧಿಸಬೇಕ್ಕಳ್ಳವೇ? ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಜನರು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೂರ್ಕವಾಗುವ ಅಧವಾ ಜನರ ಪ್ರಜ್ಞಯ ಭಾಗವಾಗಿಸುವ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸಮಾಜ ಅಧ್ಯಯನಕಾರರು ಶೋಧಿಸಬೇಕ್ಕಳ್ಳವೇ? ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ.

5. ಸಂಶೋಧನೆ ಏನು? ಏಕೆ? ಹೇಗೆ? – ಸಂಶೋಧನೆ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳ ಅಧ್ಯಯನ

ಸಂಶೋಧನೆ ಅಂದರೆನು? ಏಕೆ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಬೇಕು? ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಏನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ಬದಲೀ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ತರುವುದು, ಈ ಬದಲೀ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಕವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು.

೧೪. ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳು

೧. ವಸಾಹತ್ತೊತ್ತರ ಕನಾಟಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ರಾಜಕಾರಣ

ಕನಾಟಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀತಿ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತವನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಹೊಂದಿದೆ. ಕನಾಟಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಕೋರತೆಯೆಂದರೆ ಇವುಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತವೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಕನಾಟಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯೋಜನಿಸುತ್ತಿದೆ.

೨. ಬಡತನದ ವಿಶೇಷಣೆ

ಹಲವಾರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಬಡತನ ನಿವಾರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲೇ ಇವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಬಡತನ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಬಡತನ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ? ಬಡತನ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಿಸಲಾಗುವುದು.

೩. ಸೋಶಿಯಲ್ ಕ್ಷೇಪಿಟಲ್, ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಶನ್ ಆಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್

ಸೋಶಿಯಲ್ ಕ್ಷೇಪಿಟಲ್, ಪಂಚಾಯತ್ ಆಂಡ್ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಎನ್ನುವ ಯುಜಿಸಿ ಮೇಜರ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಯೋಜನೆಯ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತರೆ ತರುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶ.

೪. ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

೪.೧. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿಗಳು

೪.೨. ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ನಾವು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾರದಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಂತರೋಗತಗೊಂಡಿದೆಯೇ? ಪರಿಸರ ನಾಶ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಡುವೆ ನೇರ ಸಂಬಂಧ ಇದೆಯೇ? ನಾವು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ತಾತ್ಕಾರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೇನು? ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರಸ್ತರೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.

೫. ದೇಶಿಯತೆಯ ಸೆರಳಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ

ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವನ್ನು ವಿವಿಧ ತಾತ್ಕಾರ್ಥಿಕ ಜಿಂತನೆಗಳು ಮುಂಚೊಳಿಗೆ ತರುತ್ತಿವೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಆಧುನಿಕರಣಕ್ಕೆ ಬದ್ದರಾದವರು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ತಳವರ್ಗಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಕೆ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಸಮುದಾಯವಾದಿಗಳು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಬಹುರೂಪಿ ಸಮಾಜದ ಬಹುರಾಜಕೀಯ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಆಳಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ತಾತ್ಕಾರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ರೂಪಿತ ಜಿಂತನೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಂಚಾಯತ್ನಾಂದರಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡ ಬಗೆಯನ್ನು ಈ ಪ್ರಸ್ತರೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

೬. ಸ್ವದೇಶಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷಣೆ

ಜಾಗತಿಕರಣಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿ. ಇದು ಗಾಂಧಿಯವರು ಬಿಟ್ಟಿರು ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಸಿದ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಉದಾರೀಕರಣ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ತಂದಾಗ ಬಿಜೆಪಿ ಪಕ್ಷ ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟು ಭಿನ್ನ ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಚಳವಳಿ. ಬಿಜೆಪಿಯವರ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿ ಎಷ್ಟು ಹೊಳ್ಳಿದು ಈ ಪ್ರಸ್ತರೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

೭. ಜಂಟೀ ಅರಣ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಜಂಟೀ ಅರಣ್ಯ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶ. ಇದೊಂದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ನಡುವೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಅಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಇರುವ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಯೋಜನೆ. ಜಂಟೀ ಅರಣ್ಯ ಸಮಿತಿಗಳು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವನ್ನು ಈ ಪ್ರಸ್ತರೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

೮. ಸಮಾಜ ಸಂರೋಧನೆ

ಸಮಾಜ ಸಂಶೋಧನೆ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಈ ಪುಸ್ತಕ. ಪುಸ್ತಕದ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಸಂಶೋಧನೆಯ ತಾತೀಕಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವ್ಯೇಧಾನಿಕತೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜ ಸಂಶೋಧನೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆದ ಶಾಸ್ತ್ರ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಧಾನದ ಹಲವಾರು ಗುಣಗಳು ಸಮಾಜ ಧಿಯರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿವೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಹೇಗೆ ತನ್ನ ವಿಧಾನ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಚಿಸಿಕೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ಇದು ಹೇಗೆ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿತು ಎನ್ನುವ ವಿಶೇಷಣೆಯನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

೩. ಸಂಶೋಧನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ

ಸಮಾಜ ಅರ್ಥ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಹೊಸಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೂರಕವಾಗುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಸಂಶೋಧಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲ, ಸಂಶೋಧಕರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಪ್ರಜ್ಞೇಯ ಭಾಗವಾಗಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದು ಕೂಡ ಸಂಶೋಧಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದು ಈ ಪುಸ್ತಕ ವಾದಿಸುತ್ತದೆ.

೪. ಸಂಶೋಧಕರು ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಮೂರು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ ವಿಧಾನಗಳ ತಾತೀಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕರು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಗಳ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತು.

೫. ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ಸಂಶೋಧನ ವಿಷಯ ಆಯ್ದು ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ರಚನೆ ಆರಂಭಿಕ ಸಂಶೋಧಕರನ್ನು ಕಾಡುವ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನ ವಿಷಯ ಆಯ್ದುಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರಿಗಳಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಅಂತರ್ಗತನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಕ್ರಿಯದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆ ಸಮೇತ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

೬. ಕರಾವಳಿ ಕನಾರ್ಟಿಕದ ಕೋಮುವಾದ

ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಆಧುನಿಕರಣಗೊಂಡ ಕರಾವಳಿ ಕನಾರ್ಟಿಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೋಮುವಾದ ಬೆಳೆಯತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದ ಕೋಮುಗಲಭೆಗಳು ಇಂದು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಪೇಟೆಗಳಿಗೂ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇಂದು ಇಡೀ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ತ್ರೈಯಿಂದನ್ನರನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೋಮುವಾದ ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ಚರ್ಚೆಸುತ್ತಿದೆ.

೭. ಸಂಶೋಧನ ಏನು? ಏಕೆ? ಹೇಗೆ?

ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಪೂರಕವಾಗುವ ಸಾಕಷ್ಟು ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ವಾದ/ಸತ್ಯದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯಿಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈಗಳೇ ಸಾಫ್ಟೆರ್‌ವೆರ್ಡ್ ವಾದ/ಸತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಿ ಹೊಸ ಸತ್ಯ/ವಾದಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಯನ್ನು ಉಹಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವುದಲ್ಲ. ಲೋಕಲ್ ಹಾಗೂ ಗ್ಲೋಬಲ್ ಸತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಿ ಸತ್ಯ/ವಾದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ವಸ್ತು ನಿಷ್ಪೇಯತೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ. ಇಂತಹ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

೮. ವ್ಯಾಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿಗಳು

ರಾಜಕೀಯ ಬಡತನ, ಶಿಧ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ೨೦೧೮

ಕನಾರ್ಟಿಕದ ಪ್ರೌಲಿಟಿಕಲ್ ಎಕನಾಮಿಯಲ್ಲಿನ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಬಹುತೇಕರು ಸುಖನೆಮ್ಮೆದಿಯಿಂದ ಬದುಕಲು ಪೂರಕವಾಗುವ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು. ರಾಜಕೀಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ? ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಯಾಕೆಲ್ಲ? ಸಮಾಜದ ಯಾವ ವರ್ಗದ ಹಿತಾಸ್ತಕಿಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಯೋಸುತ್ತಿವೆ? ಸಮಾಜದ

ಬಹುತೇಕರ ಆಶಯಗಳನ್ನ ಯಾಕೆ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಸಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ? ಇತ್ತೂದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಈ ಪ್ರಸ್ತಾಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ.

೧೫.೨. ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳು

ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಸಹಭಾಗಿತ್ವಕ

ಕೆರೆ ನೀರಾವರಿ ನಿವಾಹಕ್ಯಾಲ್ಯೂ ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಕುರಿತ ಎರಡು ದಿನಗಳ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣವನ್ನು ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಇತಿಹಾಸ ವೇದಿಕೆ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸಿದ್ದವು. ಈ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿತವಾದ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಸ್ತಾಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧೬. ಪ್ರಕಟಿತ ಪ್ರಮುಖ ೧೦ ಲೇಖನಗಳು

೧. ಸ್ಕೂಲ್ ಸ್ಕೇಲ್ ಸೆಕ್ಕರ್ ಮಿಥ್ ಅಂಡ್ ರಿಯಾಲಿಟಿ, ಎಕಾನಮಿಕ್ ಅಂಡ್ ಪ್ರೋಲಿಟಿಕಲ್ ವೀಕ್ಸ್, ವಾಲ್ಯೂಮ್ ಇಗ್, ನಂ.೨೧, ಮೇ ರೆಕ್ಟೆ

ಮಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಬೃಹತ್ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಬಂಡವಾಳಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಆರಂಭಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡವಾಳಿಗಳು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರಕಾರ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಾಹಿಸಿತು. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಉದ್ದೇಶಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಲೇಖನ ವಾದಿಸುತ್ತಿದೆ.

೨. ವಾಟ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಏನ್ ಎಂಟ್ರಾಪ್ರೆನರ್ ಸಮ್ ಒಬ್ಬರವೇಶನ್ ಮೌಮ್ ಎ ಮೈಕ್ರೋ ಸ್ಟ್ರಾಟಿಕ್ ಡಿ ಜನ್‌ಲ್ ಆಫ್ ಎಂಟ್ರಾಪ್ರೆನರ್ ಶಿಪ್ ವಾಲ್ಯೂಮ್ ಇಂ, ನಂ.೨, ಜುಲೈ ರೆಕ್ಟೆ

ಉದ್ದಿಮೆತೀಲತೆ ಅಥವಾ ಯಾರು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಧಿಯರಿಗಳಿವೆ. ಸಾಧಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಭಲ ಇದ್ದವರು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರ ಪ್ರಕಾರ ಸಮಾಜ ವಿಧಿಸುವ ಕಟ್ಟಿಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಬಾಳುವವರು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಮೇಲ್ಮೆಸ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ತಮ್ಮ ಸಾಫ್ನಮಾನ ಕಳೆದುಕೊಂಡವರು ಪುನಃ ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಸಾಫ್ನಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಈ ಎಲ್ಲ ತಾತ್ಕಾರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ.

೩. ಫೋರ್ಮ್‌ಎಂಡ್/ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟೀಸ್ ಅಂಡ್ ಕಮ್ಯೂನಲಿಸಂ ಎ ಸ್ಟ್ರಾಟಿಕ್ ಗ್ರೋ ಆಫ್ ಕಮ್ಯೂನಲಿಸಂ ಇನ್ ಕೋಸ್ಟ್‌ಲ್ ಕನಾಟಕ, ಇಂಡಿಯನ್ ಜನ್‌ಲ್ ಆಫ್ ಸೆಕ್ಯುಲರಿಸಂ, ವಾಲ್ಯೂಮ್ ಇಂ, ನಂ.೧, ಏಪ್ರಿಲ್ ಜೂನ್ ೨೦೦೦

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೋಮುವಾದವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮುದಾಯ ರೂಪಗೊಳ್ಳುವ ಎರಡು ತಾತ್ಕಾರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳಿಂದ-ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡ ಸಮುದಾಯಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಕಫನಗಳ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮುದಾಯಗಳು- ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಕೋಮುವಾದವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

೪. ಪಾಟ್‌ಎಸಿಪೇಟರಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಸಮ್ ಒಬ್ಬರವೇಶನ್ ಮೌಮ್ ಟು ಕೇಸ್ ಸ್ಟ್ರಾಟೀಸ್, ಜನ್‌ಲ್ ಆಫ್ ಕನಾಟಕ ಸ್ಟ್ರಾಟೀಸ್ ವಾಲ್ಯೂಮ್ ಇ, ನಂ.೨, ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೦೦೪

ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಿಂದಲೇ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕೆನ್ನುವುದು ರೆಕ್ಟೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಇಲ್ಲಿನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಆಶಯ. ಎರಡು ಪಂಚಾಯತ್ಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಪಂಚಾಯತ್ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದಾಗ ಆದ ಅನುಭವವನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

೫. ಸ್ಕೂಲ್ ಎಂಟ್ರಾಪ್ರೆನರ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಎ ಕ್ರೀಟಿಕ್ ಆಫ್ ರಿಸ್‌ವ್ ಇಮೇಜಸ್ ಆಫ್ ಇಂಟ್ರಾಪ್ರೆನರ್, ಮೇನ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, ವಾಲ್ಯೂಮ್ ೨೦, ನಂ.೪, ಡಿಸೆಂಬರ್ ರೆಕ್ಟೆ

ಉದ್ದಿಮೆತೀಲತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಫ್‌ಕ್ರೆತವಾಗಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ರೂಪಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಆಶಯದಿಂದ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು ಹೂಡ ವಾಪಾರಿ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ

ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಮೇಲ್ಪರ್ಗಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಕೆ ಹೀಗಾಯಿತ್ತನ್ನವುದರ ವಿವರ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿದೆ.

೩. ಸೋಶಿಯಲ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೊಸ ಮಿಸ್ಟಿಂಗ್ ಲಿಂಕ್, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ, ವಾಲ್ಯೂಮ್ ರ, ನಂ.೨, ಜೂನ್ ೨೦೦೭

ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ, ತಂತ್ರಜ್ಞನ. ಉದ್ದಿಮೆ ಶೀಲತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಿಸ್ಟಿಂಗ್ ಲಿಂಕ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಇಂದು ಸೋಶಿಯಲ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೊಸ ಮಿಸ್ಟಿಂಗ್ ಲಿಂಗ್ ಆಗಿದೆ. ಸೋಶಿಯಲ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಇಂದು ಯಾಕೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಹೊಸ ಮಿಸ್ಟಿಂಗ್ ಲಿಂಕ್ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮಿರತಹ ಬಡಕೇಶದಲ್ಲಿ ಆದರ ಅನ್ವಯಿಕ ಹೇಗಿರಬಹುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದೇನೆ.

೪. ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ, ವಾಲ್ಯೂಮ್ ರ, ನಂ.೨, ಜೂನ್ ೨೦೦೯

ಸಮಾಜವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ಆದರೆ ಇಂದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಗುಣವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಹಲವಾರು ವಾದಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ವಾದಗಳನ್ನು—ಸಂಶೋಧನೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಜ್ಞಾನದ ಉಪಾಧನೆ ಎಂದು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಬಹುಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಬಹುಸುಖಿದ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಪುಡು, ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಎಂದು ವಾದಿಸುವವರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸುವ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಾಡಲಾಗಿದೆ.

೫. ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿನ ವಿಜ್ಞಾನ ಹರಿತು ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು, ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ, ವಾಲ್ಯೂಮ್ ರ, ನಂ.೮, ಜೂನ್ ೨೦೧೪

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಒಂದು ಶಿಸ್ತ ಬಧಿ ಶಾಸವಾಗಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಧಾನದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅಲ್ಲಗೇಳಿಯುವರಿತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಧಾನ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಓಿಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದವು ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಇಂತಿವೆ. ಒಂದು, ಚಿಕ್ಕೆಚಿಟ್ಟ ಅಧಿವಾ ಅಲ್ಲಿಮೇಚ್ ಸತ್ಯರ ಕಲ್ಪನೆ, ಎರಡು, ವ್ಯಾಲ್ಯೂ ನ್ಯಾಟ್ರೋಲಿಟಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಮೂರು, ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ಒಬ್ಬೆ ಮಧ್ಯ ಅಂತರ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಂಶ. ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.

೬. ಸಮಾಜ ಸಂಶೋಧನ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಲೋಕ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಪುಟ ೨, ಸಂಚಿಕೆ ರ ಮತ್ತು ರ, ಜೂನ್ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೦೧೯

ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಸಮಾಜ ಸಂಶೋಧನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ದಲಿತ ಬದುಕನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜ ಸಂಶೋಧನೆಯ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ/ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ ಈ ಮೂರು ಅವುಗಳ ಮೂಲರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ದಲಿತರ ಕಷ್ಟಸುಖಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದಲು ಶಕ್ತಿವಲ್ಲ. ತಾತ್ತ್ವಿಕತೆ, ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ದಲಿತ ಲೋಕವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವ ವಾದವನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ಮಂಡಿಸುತ್ತದೆ.

೭. ರೈತರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಗಳು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನ, ವಾಲ್ಯೂಮ್ ರಿ, ನಂ.೮, ಜೂನ್ ೨೦೧೯

ಆಂತರಿಕ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾಗಿ ರೈತರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆಂತರಿಕ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ವಾದ ಇಷ್ಟೆ ರೈತರ ಇಂದಿನ ಈ ದುಃಖಿಗೆ ಬಾಹ್ಯ ಅಂಶಗಳು ಎಷ್ಟು ಕಾರಣವೋ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ಅಂಶಗಳು ಕೂಡ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಅವು ಯಾವುವು? ಅವುಗಳು ಹೇಗೆ ರೈತರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿವೆ? ರೈತರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಆಂತರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದು? ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಲೇಖನದ ಚರ್ಚೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

೧೨. ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರಿಗಳು	ಶೀಫೋಡಿ	ಪದವಿಶೋಷಿಸಿದ ದಿನಾಂಕ
೮. ಶಿಧಪ್ರ	ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಂಪಯ ಅಧ್ಯಯನ.	೨೦೦೯

సామాజిక హగూ ఆధిక పరివర్తననేయల్లి అసంఘటిత ప్రవాసోద్యమద పాత్రవన్ను విశ్లేషిసువుదు ఈ మహాప్రభుంధద ముఖ్య లుద్దేశ. హంపించ ప్రవాసోద్యమవన్ను అధ్యయన మాడువ మూలక అసంఘటిత ప్రవాసోద్యమ వలయద సామాజిక హగూ ఆధిక పరిణామవన్ను అధ్యమాడికొళ్లు ప్రయత్నిసులాగిదే.

1. యిత్రస్థామి. విశేంద్రికృత అభివృద్ధి ఒన హగూ నిరావరి ప్రదేశద పంచాంగోగళ తులనాత్మక అధ్యయన 1004

అభివృద్ధి కాయ్యక్రుమగళన్ను తళమట్టద జనరిగే క్రుమిబద్ధవాగి తలుపిసి అవరన్ను సత్కేకరణగొళిసువుదు విశేంద్రికరణద ముఖ్య లుద్దేశ. ఈ లుద్దేశగళన్ను పంచాంగోగళు ఎష్టర మట్టగే తళమట్టదల్లి కాయ్యరూపక్కే తందిదే అధవా పంచాంగో తన్న జవాబ్దారియన్ను ఎష్టు సమప్రకచుగి నిభాయిసిదే ఎందు విశ్లేషిసువుదు ఈ అధ్యయనద ముఖ్య లుద్దేశ.

2. వాల్ఫర్ డి సోజ గల్డ్ మేగ్రేశన్ ఆండ్ ఇట్ సోఎంయో ఎకనామిక్ ఇంజెష్ణ్ ఎ స్టోర్ ఆఫ్ హోస్టల్ కనాటిక్ 1004

కనాటిక రాజ్యదల్లి అవిభజిత దశ్మణ కన్నడ జిల్లెయింద హెచ్చిన సంఖ్యీయల్లి కొల్లు రాష్ట్రగళిగే వలసే హోగిద్దారే. యారు వలసే హోగిద్దారే? యాకే వలసే హోగుత్తారే? హేగే వలసే హోగుత్తారే? మత్తు వలసే లుద్దోగదింద బరువ ఆదాంచవన్ను ఇవరు హేగే వినియోజిస్తిద్దారే ఇవరు వినియోజనేయింద దశ్మణ కన్నడ జిల్లెయ సమాజ హగూ అధ్య వ్యవస్థేయ మేలే ఆద పరిణామగళేను ఇత్తాది ప్రత్యేగళిగే లుత్తరిసలు ఈ మహాప్రభంధదల్లి ప్రయత్నిసులాగిదే.

3. హెచ్.ఆర్.కృష్ణమంత్రీ సహభాగిత్త అభివృద్ధి కనాటికద జంటిం అరణ్య నివాహణాయ విమశాత్మక అధ్యయన, 1004

ఈ సంశోధనేయ ముఖ్య లుద్దేశగళు హీగివే. జంటిం అరణ్య యోజనేయల్లి సహభాగిత్త అభివృద్ధి నిఎతియన్ను సూత్రీకరిసిరువ రిఎతి, ఈ నిఎతియ ఉగమ, వికాస, అనుష్టానగళన్ను విమశాత్మకవాగి పరితీలిసువుదు, గ్రామ అరణ్య సమీతి మత్తు నివాహణ సమీతిగళ కాయ్య విధానవన్ను కొలంకుశవాగి పరితీలిసువుదు. సహభాగిత్త అభివృద్ధియ ఎల్లా ఆయామగళన్నూ పరితీలిసువుదు మత్తు జంటిం అరణ్య యోజనేయల్లిరువ ఒట్టారే సహభాగిత్త అభివృద్ధియ స్థరూపవన్ను నిధరిసువుదు.

17. నివాహిసిద ఇతరే కేలసగగలు

ర. ఆడలైతాత్మక కేలసగగలు

అ. విభాగద ముఖ్యస్థరాగి కేలసమాదిరువుదు.

అ. విశ్లేషిద్యాలయ కాలకాలక్కే నేమక మాడువ సమీతిగళల్లి సదస్యరాగి కేలస మాడిరువుదు

అ. హెచ్చిన జవాబ్దారిగళు

ర. విభాగద పత్రికగే సంపాదకరాగి కేలస మాడిరువుదు

అ. విశ్లేషిద్యాలయద అధ్యాపకేర సంఘద అధ్యక్షరాగి కేలస మాడిరువుదు